

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 149/09-52

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. septembra 2009 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka o sťažnosti W. S., V., A. S., M., T. S., M., V. Š., M., G. M., K., O. E., M., V. S., M., K. Š., V., P. K., M., J. S., V., M. G., P., E. Č., K., K. C., V., M. S., V., Ing. P. G., P., Ing. P. G., P., J. G., B., E. G., P., a MUDr. J. K., K., zastúpených advokátom JUDr. M. J., K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 181/92 od vydania nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 54/07 z 21. júna 2007 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo W. S., A. S., T. S., V. Š., G. M., O. E., V. S., K. Š., P. K., J. S., M. G., E. Č., K. C., M. S., Ing. P. G., Ing. P. G., J. G., E. G. a MUDr. J. K. na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 181/92 v období od vydania nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 54/07 z 21. júna 2007 porušené bolo.

2. W. S., A. S., T. S., V. Š., G. M., O. E., V. S., K. Š., P. K., J. S., M. G., E. Č., K. C., M. S., Ing. P. G., Ing. P. G., J. G., E. G. a MUDr. J. K. priznáva finančné zadost'učinenie každému v sume po 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré im je Okresný súd Košice-okolie povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Košice-okolie je povinný uhradiť W. S., A. S., T. S., V. Š., G. M., O. E., V. S., K. Š., P. K., J. S., M. G., E. Č., K. C., M. S., Ing. P. G., Ing. P. G., J. G., E. G. a MUDr. J. K. trovy právneho zastúpenia spoločne a nerozdielne v sume 757,49 € (slovom sedemstopäťdesiatšesť eur a štyridsaťdeväť centov) na účet ich právneho zástupcu JUDr. M. J., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 149/09-32 z 26. mája 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť W. S., A. S., T. S., V. Š., G. M., O. E., V. S., K. Š., P. K., J. S., M. G., E. Č., K. C., M. S., Ing. P. G., Ing. P. G., J. G., E. G. a MUDr. J. K. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní

vedenom pod sp. zn. 6 C 181/92 v období od vydania nálezu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 54/07.

Predseda okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr.V 352/2009 z 9. júla 2009 doručeným ústavnému súdu 10. júla 2009, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Na Vašu žiadosť týkajúcu sa prijatej sťažnosti sťažovateľov... v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 6 C 181/92 v období od vydania nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 54/07 z 21. 6. 2007 Vám oznamujeme nasledovné:

Od vydania vyššie uvedeného nálezu a po jeho vrátení boli vykonané tieto úkony: Výzva navrhovateľom prostredníctvom ich právneho zástupcu o oznámenie, či navrhovatelia trvajú na návrhu - žalobnom petite upresnenom podaním zo dňa 21. 9. 2004 a doručiť dôkaz o spôsobilosti geometrického plánu pre zápis do katastra nehnuteľností.

Výzva právnemu zástupcovi odporcu na označenie všetkých dôkazov, ktoré žiada vykonať v konaní.

Písomné stanovisko právneho zástupcu odporcu l/s v ktorom navrhuje nariadiť znalecké dokazovanie z odboru stavebníctva, ktorého úlohou by bolo opísať v znaleckom posudku všetky stavby nachádzajúce sa na sporných pozemkoch, uvedením roku ich zhotovenia, eventuálne ich prestavby alebo rekonštrukcie a z uvedením rozsahu takejto prestavby, prípadne rekonštrukcie.

Urgencia zo strany súdu navrhovateľom prostredníctvom ich právneho zástupcu a zároveň im bola zaslaná kópia podania právneho zástupcu odporcu l/.

Dňa 24. 8. 2007 bola opätovná výzva navrhovateľom prostredníctvom ich právneho zástupcu o oznámenie a preukázanie použiteľnosti geometrického plánu č. ... pre zápis do katastra nehnuteľnosti, ako aj vyjadriť sa k návrhu odporcu l/.

Dňa 18. 9. 2007 bolo vydané uznesenie tunajšieho súdu na základe ktorého boli vyzvaní žalobcovia, aby v lehote do 15 dní od doručenia uznesenia svoj návrh na začatie konania opravili a doplnili o tieto náležitosti a to: úprava žalobného petitu, s tým ak žalobcovia vo vyššie uvedenej lehote podanie neopravia súd pre uvedený nedostatok nebude môcť vo veci pokračovať a odmietne podanie.

Dňa 27. 9. 2007 právny zástupca žalobcov písomne reagoval na uznesenie tunajšieho súdu zo dňa 18. 9. 2007, v ktorom podal stanovisko s návrhom na vykonanie dokazovania a so žiadosťou o predĺženie lehoty. Vo svojom stanovisku právny zástupca žalobcov udáva, že pôvodne vypracovaný geometrický plán, na základe ktorého mali byť predmetné nehnuteľnosti vydané bol označený opisné. Vzhľadom k tomu, že medzi tým došlo k zmene údajov v katastri nehnuteľností je potrebné upraviť aj zameranie predmetu sporu geometrickým plánom tak, aby tento bol vykonateľný zápisom v katastri nehnuteľností a preto podali procesný návrh s tým, aby súd do konania pribral znalca geodeta, ktorému by uložil povinnosť vyhotoviť riadne overený geometrický plán, ktorý bude slúžiť spolu s rozsudkom k zápisu do katastra nehnuteľnosti. Len po vyhotovení a doručení takéhoto geometrického plánu sú žalobcovia schopní upraviť a doplniť petit návrhu ako to požaduje súd a preto žiadali o predĺženie lehoty na upresnenie žalobného petitu na dobu 15 dní po doručení geometrického plánu vyhotoveného znalcom v tomto konaní.

Dňa 26. 11. 2007 bolo vydané uznesenie, v ktorom bolo nariadené znalecké dokazovanie z odboru geodézie a kartografie s tým, že bolo uložené znalecký posudok doručiť súdu v lehote do 40 dní.

Z písomného podania ustanoveného znalca Ing. Z. H. z odboru geodézie a kartografie vyplýva, že znalec žiada ustanovenie iného znalca, pretože za obdobie po 1. 10. 2007 nemá zaplatené poisťné zodpovednosti za škodu.

Dňa 18. 12. 2007 bolo vydané uznesenie, ktorým bolo uznesenie o ustanovení znalca zo dňa 27. 11. 2007 zrušené a bol ustanovený iný súdny znalec z odboru geodézie.

Dňa 7. 2. 2008 bol vyzvaný znalec, aby v lehote 7 dní oznámil súdu, prípadne telefonicky, či potrebuje spis k vypracovaniu znaleckého posudku.

Dňa 25. 2. 2008 bol ustanovený znalec vyzvaný na včasné vyhotovenie znaleckého posudku, pretože sa jedná o reštančnú vec.

Dňa 27. 2. 2008 súdny znalec požiadal súd o povolenie použiť súkromné motorové vozidlo, určenie preddavkov znalečného a zaslanie súdneho spisu k vypravovaniu znaleckého posudku.

Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 27. 3. 2008 bol poskytnutý preddavok na znalečné v sume 5.000,- Sk a zároveň bol udelený súhlas na použitie motorového vozidla. Dňa 28. 4. 2008 boli vyzvaní žalovaní o oznámenie, že žalobcovia v 23. a v 24.rade svoju žalobu vzali

späť a žiadali konanie zastaviť. Z tohto dôvodu boli vyzvaní o oznámenie, či súhlasia so späťvzatím uvedených žalobcov.

Dňa 28. 4. 2008 bol zaslaný súdnemu znalcovi spis na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 19. 6. 2008 bolo vydané uznesenie tunajšieho súdu, v ktorom súd rozhodol, že konanie o návrhu žalobcov v 23. a 24. rade sa zastavuje.

Dňa 20. 6. 2008 bolo vydané uznesenie, v ktorom sa opravil výrok uznesenia zo dňa 18. 12. 2007, kde sa opravoval tretí odsek.

Dňa 4. 9. 2008 bol doručený tunajšiemu súdu vypracovaný znalecký posudok spolu aj s vyúčtovaním znalečného.

Dňa 10. 9. 2008 bol doručovaný znalecký posudok účastníkom konania s tým, aby sa v lehote 10 dní vyjadrili k doručenému znaleckému posudku.

Dňa 24. 9. 2008 právny zástupca žalovaných oznámil súdu, že došlo k zániku plnomocenstva a preto žiada všetky písomnosti a predvolania týkajúce sa veci doručovať priamo účastníkom konania...

Dňa 5. 11. 2008 bolo vydané uznesenie o odmene a náhrade hotových výdavkov znalcovi.

Dňa 7. 11. 2008 právny zástupca žalobcov predložil súdu písomné stanovisko týkajúce sa rozšírenia návrhu, spresnenie petitu a návrh na predbežné opatrenie.

Dňa 25. 11. 2008 uznesením tunajšieho súdu bolo nariadené predbežné opatrenie týkajúce sa sporných nehnuteľností.

Dňa 21. 11. 2008 uznesením súd pripustil do konania žalovaného 3/.

Dňa 2. 1. 2009 bol vo veci vytýčený termín pojednávania na deň 12. 2. 2009.

Na pojednávaní dňa 12. 2. 2009 bol oboznámený stav dokazovania a výsledky prípravy pojednávania s tým, že pojednávanie sa odročilo na 20. 3. 2009.

Na pojednávaní dňa 20. 3. 2009 boli vykonané prednesy účastníkov konania s tým, že pojednávanie sa odročilo na 27. 3. 2009 za účelom vyhlásenia rozhodnutia.

Dňa 27. 3. 2009 bol vo veci vyhlásený rozsudok s tým, že žaloba voči žalovaným 1, 2 bola zamietnutá a nárok žalobcov proti žalovanému 3/ sa vylúčilo na samostatné konanie. Zároveň na pojednávaní bol účastníkom konania doručený rozsudok. Neprítomným účastníkom konania bol rozsudok doručovaný cestou pošty.

Dňa 8. 4. 2009 podal právny zástupca žalobcov odvolanie proti rozsudku, v ktorom uviedol, že toto odvolanie podávajú žalobcovia len z opatrnosti.

Odvolanie podané žalobcami bolo doručované žalovaným 1/ až 3/.

Dňa 15. 5. 2009 bol predložený spis Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie o odvolaní.

Krajský súd v Košiciach do dnešného dňa o odvolaní žalobcov nerozhodol.

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že súd vo veci plynulo koná a neboli zistené žiadne prietahy.

Čo sa týka skutkovej a právnej zložitosti sporu z doteraz vykonaného dokazovania vyplýva, že až po nariadení znaleckého dokazovania bol špecifikovaný predmet sporu, o čom svedčí aj rozsudok vyhlásený dňa 27. 3. 2009. Tento rozsudok bol vyhlásený v záujme definitívneho vyriešenia pochybností o vecnej pasívnej legitímácii účastníkov v spore.

Vylúčená vec sa vedie pod sp. zn. 16 C 53/09.“

Rovnaké skutočnosti, čo sa týka chronológie úkonov okresného súdu, zistil aj ústavný súd z obsahu súdneho spisu, ktorý mu bol predložený k previerke 10. júla 2009.

Právny zástupca sa k stanovisku okresného súdu vyjadril podaním zo 17. júla 2009 doručeným ústavnému súdu 24. júla 2009, v ktorom okrem iného uviedol:

„Sťažovatelia nesúhlasia s tvrdením predsedu okresného súdu, že okresný, súd vo veci plynulo koná a neboli zistené žiadne prietahy. Za obdobie od vydania nálezu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 54/07 dňa 21. júna 2007 uplynul čas vyše dvoch rokov, pričom dodnes nie je vo veci sťažovateľov právoplatne rozhodnuté. Ide pritom o vec, ktorá si zasluhuje mimoriadnu starostlivosť a pozornosť zo strany okresného súdu, pretože čas trvania súdneho konania v dĺžke 17 rokov po tom, čo ústavný súd vo veci prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov plne odôvodňuje v sťažovateľoch očakávanie, že okresný súd bude mimoriadne rýchle a starostlivo pristupovať k ich veci...“

Za obdobie vyše dvoch rokov (od 21. júna 2007 - dodnes - 17. júla 2009) okresný súd v podstate iba zabezpečil znalecký posudok (geometrický plán). Ostatné úkony uvádzané v stanovisku predsedu okresného súdu vo veľkej väčšine vôbec nesmerovali k odstráneniu stravu právnej neistoty sťažovateľov (napríklad uznesenie o zastavení konania o návrhu

žalobcov v 23. a 24. rade zo dňa 19. júna 2008, alebo uznesenie o znalečnom dňa 5. novembra 2008).

Za nenáležité považujeme obdobie nečinnosti okresného súdu v čase keď sa súdny spis nachádzal na ústavnom súde z dôvodu prejednávania iných sťažností, napríklad sťažnosti G. G. Okresný súd si mohol zhotoviť fotokópiu súdneho spisu a pokračovať v konaní aj v čase, keď originál súdneho spisu nemal k dispozícii, pretože spis bol na ústavnom súde. Ide o obdobie od 15. júla 2008 do 21. októbra 2008 (vyše 3 mesiace).

Uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania vydal okresný súd dňa 26. novembra 2007. Spis bol znalcovi zaslaný až dňa 28. apríla 2008. Znalec podal posudok až dňa 4. septembra 2008. Okresný súd nariadil pojednávanie na deň 12. februára 2009 a 20. marca 2009. Rozsudok vyhlásil dňa 27. marca 2009. Vzhľadom na výrok vyhláseného rozsudku a jeho odôvodnenie je na prvý pohľad zrejmé, že nešlo o rozhodnutie ani skutkovo ani právne zložité a dalo by sa povedať, že svojim významom a zložitou nepresiahlo hodnotu obyčajného procesného uznesenia. Po ďalších dvoch rokoch trvania konania, po vykonaní znaleckého dokazovania a troch pojednávaniach sťažovateľa oprávnené očakávali vyhlásenie riadneho rozsudku v merite veci.

Sťažovateľa žiadajú, aby sa do úvahy vzala celková dĺžka súdneho konania od podania žaloby dňa 27. marca 1992 (konanie vedené pod sp. zn. 6 C/181/1992) do súčasnosti (konanie vedené pod sp. zn. 6 C/181/1992 a pod sp. zn. 16 C/53/2009), nakoľko ide o to isté súdne konanie o tej istej žalobe.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa

ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť sporu, v ktorom sú sťažovatelia žalobcami, ústavný súd ju podrobne zhodnotil už v predchádzajúcom náleze sp. zn. IV. ÚS 54/07 z 21. júna 2007, preto sa týmto kritériom podrobnejšie nezaoberal.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľov ako účastníkov tohto súdneho konania. Ústavný súd konštatuje, že po vydaní nálezu sp. zn. IV. ÚS 54/07 nezistil také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že sťažovatelia podstatne prispeli k predĺženiu konania v predmetnej veci. Okresný súd ani nemal k správaniu sťažovateľov námietky.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov, bol postup samotného okresného súdu v čase od doručenia nálezu ústavného súdu (6. august 2007).

Ústavný súd zistil, že okresný súd nepochybne urobil v priebehu dvoch rokov množstvo jednoduchých procesných úkonov a nemožno mu vytknúť dlhodobjšiu nečinnosť [napr. vyzval sťažovateľov na úpravu žalobného petitu (september 2007), zastavil konanie voči žalobcom v 23. a 24. rade, vydal opravné uznesenie (jún 2008), určil preddavok na znalecké dokazovanie (marec 2008) a odmenu znalcovi (november 2008), ako aj nariadil predbežné opatrenie a pripustil do konania žalovaného v treťom rade (november 2008) a

takisto na začiatku roka 2009 určil až tri pojednávania], ale na druhej strane musel konštatovať, že jeho postup súvisiaci so znaleckým dokazovaním bol neefektívny a nesústredený.

Okresný súd nepostupoval pri nariaďovaní znaleckého dokazovania dôsledne a vopred nekonzultoval objektívnu možnosť podania posudku (§ 127 OSP), čím v konaní vznikli zbytočné priet'ahy (obdobne napr. IV. ÚS 239/03, IV. ÚS 9/05, IV. ÚS 211/05).

Svedčí o tom i to, že 26. novembra 2007 pribral do konania znalca, ktorý následne okresnému súdu oznámil, že „*nemá zaplatené poisťné zodpovednosti za škodu*“, v dôsledku čoho musel 18. decembra 2007 uznesenie o ustanovení znalca zrušiť, ale najmä to, že spis novému znalcovi nedoručil po nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia, ale až 28. apríla 2008. Ani od tohto obdobia okresný súd neprijal voči znalcovi žiadne poriadkové opatrenia, ktoré mu umožňoval Občiansky súdny poriadok a súvisiace právne predpisy, aby znalecké dokazovanie bolo ukončené v určenej lehote, pretože znalecký posudok bol doručený okresnému súdu až 4. septembra 2008.

Okresný súd neskôr 27. marca 2009 zamietol žalobu sťažovateľov voči žalovaným v prvom a druhom rade (z dôvodu zániku ich pasívnej legitímácie). V súčasnosti (od 15. mája 2009) sa vec nachádza na odvolacom súde.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd od rozhodnutia ústavného súdu, ktorý už raz vyslovil, že označené práva sťažovateľov boli okresným súdom v predmetnom konaní porušené, do súčasnosti (rozhodovanie o prijatej sťažnosti ústavným súdom) nedokázal organizovať svoj procesný postup plynulo a efektívne tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 OSP) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň fyzické osoby obrátili o rozhodnutie. Vec je aj po vyše dvoch rokoch od rozhodnutia ústavného súdu (resp. po takmer 17 rokoch od začatia konania) stále bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Všeobecný súd mal venovať postupu v tejto veci zvýšenú pozornosť.

Ústavný súd preto nemôže akceptovať názor okresného súdu, že „*súd vo veci plynulo koná a neboli zistené žiadne prieťahy*“.

Vychádzajúc z uvedeného preto ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 181/92 v období od vydania nálezu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 54/07 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Aj napriek zisteniu ústavného súdu, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom, neprikázal mu, aby vo veci sp. zn. 6 C 181/92 konal, vzhľadom na to, že táto povinnosť mu už bola uložená nálezom sp. zn. IV. ÚS 54/07.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia v sťažnosti žiadali priznať primerané finančné zadosťučinenie každému v sume 15 000 €, ktoré odôvodnili dôvodmi uvedenými v sťažnosti.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé

finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Pri jeho priznaní ústavný súd vychádzal zo skutočnosti, že sťažovatelia si uplatnili nárok na ochranu základného práva na prerokovanie bez zbytočných prietáhov v spore, ktorého doterajšie trvanie nemožno ničím ospravedlniť. Podľa názoru ústavného súdu nemožno od sťažovateľov spravodlivo žiadať, aby čakali na výsledok súdneho sporu takú neprimerane dlhú dobu, a nie je akceptovateľné ani to, aby bol stav konania ku dňu vydania tohto nálezu taký, aký bol zistený v ich prípade.

Vzhľadom na uvedené okolnosti považoval ústavný súd za potrebné priznať sťažovateľom každému po 1 000 € podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde za ďalšie dva roky neefektívneho postupu okresného súdu po vydaní nálezu ústavného súdu (bod 2 výroku nálezu)

Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku ich právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom advokátom JUDr. M. J. Sťažovatelia si uplatnili trovy konania spolu v sume po 3 720,46 €, ktoré však bližšie nešpecifikovali.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2008, ktorá bola 20 950 Sk, t. j. 695,41 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z.

o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pričom výšku základnej sadzby tarifnej odmeny bolo potrebné v súlade s § 13 ods. 3 vyhlášky znížiť o 20 %, lebo ide o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“. Úhrada za dva úkony právnej služby v roku 2009 predstavuje spolu s režijným paušálom (2 x 6,95 €) u jedného sťažovateľa sumu 199,34 €, t. j. trovy právneho zastúpenia u 19 sťažovateľov predstavujú sumu 3 787,46 €.

Vzhľadom však na to, že právny zástupca zastupoval v konaní pred ústavným súdom všetkých sťažovateľov už pred dvomi rokmi, za čo mu bola priznaná úhrada trov konania 102 160 Sk (3 391,09 €) a v súčasnosti už boli v podstatnej miere znížené nároky na prípravu zastupovania a spísanie sťažnosti, ústavný súd znížil odmenu za poskytovanie právnych služieb na jednu pätinu, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. septembra 2009